

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa W. W.

przeciwko Miastu P. i K. D.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym

oraz w sprawie z powództwa W. W.

przeciwko Miastu P.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 czerwca 2013 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 11 maja 2012 r., sygn. akt II Ca [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego,**
- 3. przyznaje adw. A. Z. od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w P.) kwotę 1350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) zł podwyższoną o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W sprawie z powództwa W. W. przeciwko Miastu P. i K. D. o usunięcie niezgodności między stanem prawnym ujawnionym w księdze wieczystej a stanem rzeczywistym, Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 11 maja 2012 r. oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 31 października 2011 r. oddalającego powództwo.

W skardze kasacyjnej od tego wyroku powód zarzucił naruszenie prawa materialnego, to jest art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, art. 94 ust. 1 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych, art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1972 r. o terenach budownictwa jednorodzinnego i zagrodowego oraz o podziale nieruchomości w miastach i osiedlach, art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r. o planowaniu przestrzennym, a także naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 233 § 1 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 10 ust. 1 u.k.w.h. w związku z art. 6 k.c., art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 6 ust. 1 u.k.w.h. w związku z art. 6 k.c. oraz art. 192 pkt 3 k.p.c. We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący podniósł, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, sprowadzające się do następujących pytań: 1) czy dopuszczalne jest dalsze rozporządzanie prawem użytkowania wieczystego nieruchomości, w sytuacji gdy decyzja administracyjna ustanawiająca to prawo została prawomocnie uznana za nieważną, 2) czy dopuszczalne jest przekształcenie prawa użytkowania wieczystego nieruchomości, w sytuacji gdy decyzja administracyjna ustanawiająca to prawo została prawomocnie uznana za nieważną, 3) czy w przypadku przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności w toku postępowania o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym zastosowanie znajduje art. 192 pkt 3 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Dokonywana w toku postępowania kasacyjnego ocena skarg kasacyjnych w ramach tzw. przedsądu ma na celu wybór takich spraw, które powinny zostać rozpoznane ze względu na interes publiczny. Rozwiązanie to łączy się ściśle z charakterem skargi kasacyjnej jako szczególnego środka zaskarżenia,

uruchamianego nie w ramach instancyjnego toku sprawy, lecz jako nadzwyczajny środek prawny służący do rozpatrzenia wyłącznie kwestii prawnych (materialnych i procesowych) związanych z wydanym przez sąd drugiej instancji zaskarżonym orzeczeniem. W związku z tak ukształtowanym modelem zaskarżania prawomocnych orzeczeń, skargę kasacyjną poddano szczególnym rygorom tak w zakresie podstaw na jakich może być oparta jak i przesłanek, których istnienie przesądza o jej przyjęciu do rozpoznania. Powyższe powoduje, że Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Jeżeli skarżący, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołuje się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien przedstawić to zagadnienie nie tylko przez jego odpowiednie sformułowanie, ale także wskazać przepisy prawa, na tle których powstało, przedstawić występujące na tym tle rozbieżne oceny prawne oraz wykazać, że ma ono tak istotny, poważny i uniwersalny charakter, iż wymaga zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, koniecznego nie tylko do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, lecz przydatnego także dla rozwoju judykatury (por. m. in. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05, niepubl.). Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania prowadzi do oceny, że nie spełnia ono powyższych wymagań. Niezależnie od mankamentów argumentacji uszło uwadze skarżącego, że wypowiedź Sądu Najwyższego musi mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Tymczasem, jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, apelacja od wyroku oddalającego powództwo została oddalona wobec ustalenia, że wpis w księdze wieczystej prawa własności pozwanego K. D. został dokonany na podstawie pozostającej w obrocie, niepodważonej we właściwym trybie, decyzji administracyjnej z dnia 9 czerwca 2009 r. o przekształceniu użytkowania wieczystego we własność. Decyzją administracyjną sąd powszechny jest związany co oznacza, że w postępowaniu przed sądem

powszechnym nie można (poza wyjątkami, które, jak wywiódł w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia sąd odwoławczy, nie mają w sprawie miejsca) badać legalności takiej decyzji. Niepodważona pozostaje również, mająca charakter decyzji administracyjnej, decyzja komunalizacja, na mocy której miasto P. nabyło własność nieruchomości, uprzednio stanowiącej własność Skarbu Państwa

Zdarzenia eksponowane w skardze kasacyjnej w postaci stwierdzenia w roku 1988 nieważności decyzji administracyjnej z dnia 19 października 1978 r. o oddaniu gruntu w użytkowanie wieczyste, zdaniem skarżącego, oddziałujące na prawo własności wpisanego obecnie do księgi wieczystej pozwanego K. D., są zdarzeniami z dalekiej przeszłości i wbrew stanowisku skarżącego nie decydują o aktualnym stanie prawnym nieruchomości. Uszło też uwagi skarżącego, że w orzecznictwie i literaturze przedmiotu nie budzi wątpliwości, iż uchylenie decyzji administracyjnej, która stanowiła podstawę zawarcia umowy cywilnoprawnej, nie powoduje nieważności umowy (por. uchwała pełnego składu Izby Cywilnej z dnia 25 kwietnia 1964 r. III CO 12/64, OSNC 1964/12/244, wyrok z dnia 17 września 1974 r. I CR 168/74, OSNC 1975/10-11/150). Z ustaleń faktycznych Sądu odwoławczego, którymi Sąd Najwyższy jest związany (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) wynikało, że w wykonaniu decyzji z 19 października 1978 r., w dniu 28 października 1978 r. została zawarta w formie aktu notarialnego umowa o oddaniu gruntu w użytkowanie wieczyste, które to prawo, jako prawo o charakterze cywilnym, na przestrzeni kolejnych lat mogło podlegać i podlegało dalszemu obrotowi i w świetle treści przytoczonych wyżej judykatów, obrót ten, mimo upadku decyzji z 19 października 1978 r., był skuteczny.

We wskazanej przeto sytuacji sformułowane zagadnienia prawne nie wiążące się z przyczynami, które zdecydowały o treści rozstrzygnięcia, nie uzasadniają przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dodatkowo można zauważyć, że uzasadnienie podstaw skargi (art. 398⁴ §1 pkt 2 k.p.c.) oraz uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) stanowią odrębne i niezależne elementy skargi, pełniąc w niej odmienną rolę. Powinny być przeto w skardze przedstawione oddzielnie, choć nie można wykluczyć, że podniesione w nich argumenty będą się częściowo powtarzać (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00,

OSNC 2001, nr 3, poz. 52; z dnia 3 grudnia 2003 r., I CK 421/03, Prok. i Pr. 2004, nr 2, poz. 38).

Z przedstawionych przyczyn, przy uwzględnieniu, że w sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, którą – zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. – Sąd Najwyższy bierze pod uwagę z urzędu, należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z § 2 ust. 3, § 6 pkt 6, § 7 pkt 8, § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 461) przyznano adw. A. Z. koszty pomocy prawnej udzielonej skarżącemu w postępowaniu kasacyjnym.

Ze względu na sytuację życiową i materialną skarżącego powoda, za podstawę orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego poniesionych przez pozwanych przyjęto przepisy art. 102 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.